

HEJNO

Hejčínské noviny.
Od studentů pro studenty.
(datum vydání)

Zdravím vás, jsem ráda, že držíte v rukou tento list papíru, který, jak doufám, vás pobaví, vzdělá a informuje. Jsme noviny, Hejčínské noviny. Medium pro vás, studenty & spol.

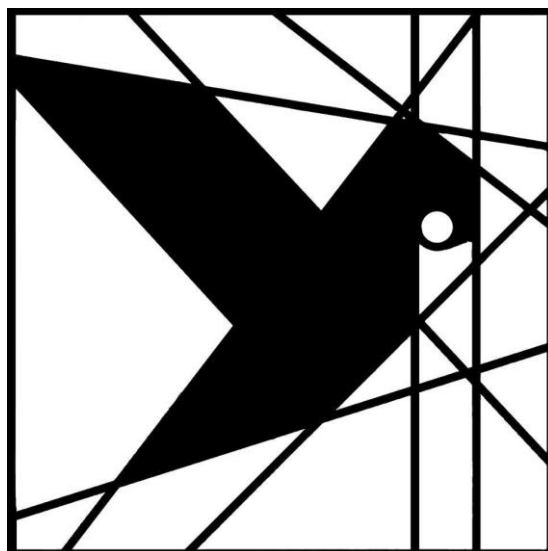
Od nás pro vás. Od studentů a (nejen) pro studenty.

Noviny budou vycházet ve formě občasníku, tedy ne v pravidelných intervalech, ale spíše ve správných chvílích. Dozvíte se o aktualitách na půdě školy, i mimo ni a o úspěších žáků. Budete si moci přečíst vítězné práce z literárních soutěží, prohlédnout si vydařené momentky.

A mnoho dalšího, a tak dál, a tak dokola, však to znáte, víte, jak to chodí...

Vítám vás u prvního čísla a s jiskrou v srdci vám přeji pěkné čtení.

-Skřivánková B.

V čísle se dočtete:

- Masopust na Hejčíně 2018

- Amatérští ochotníci.
- Dveře (próza na pokračování).
- My máme kroužek italštiny.
- Jeden svět.
- Máj pod drobnohledem.
- Vítězové, vítězky!

Masopust na Hejčíně 2018

/

Zajímalo by mě, kolik studentů vědělo o Masopustu. Ano, ty plakáty na chodbě budovy B byly nápadné, ale kdo z vás věděl, že to bude v úterý 13. 2. v 9:30?

Zhruba kolem deváté hodiny už byly na chodbě slyšet hlasy a občas nějaký hudební nástroj. Vše začalo hlášením pana ředitele v rozhlasu.

Když jsem vyšla ze třídy, na chodbě „béčka“ už to žilo. Spousta studentů i učitelů v kostýmech a autentická hudba a zpěv Hejčínanu. Samozřejmě se tančilo a všichni byli vyzýváni k tanci s medvědem. „Kdo si nezatančí s medvědem, ten se nedožije Velikonoc,” bylo řečeno. (Což by znamenalo, že toho už asi moc nenapíšu...)

Veselá nálada, zpěv, tanec a dokonce i občerstvení v podobě rohlíků, nějakého masa a marmelády, pokračovala až do konce velké přestávky, tedy do deseti hodin. Masopust považuji za vydařený, a pokud jste si všimli holky, která na sobě měla igelitový pytel, tak to jsem byla já.

- Kateřina Konečná

//

Pan profesor Stánek, který na naší škole učí hudební výchovu a jazyky již čtrnáct let, je jednou z mnoha osob podílejících se na hejčínském Masopustu. Byl tak hodný, že si na mě našel čas a udělal se mnou tento rozhovor.

Kdo začal pořádat Masopust na naší škole?

No, začal s tím pan profesor Dvorský, který vlastně tím Masopustem nahradil nějakou valentýnskou akci, aby tu nebylo tolik těch amerických svátků. Bylo to od něj takové pěkné gesto návratu k našim tradicím. Když máme takovou pěknou věc jako Masopust, vlastně to bylo v rámci takové osvěty.

A teď to pořádáte vy?

On teď byl ten Masopust asi po páté. On začal, pak byla asi rok nebo dva pauza, a teď se znovu obnovil. Pořádá ho Studentská rada a já s nimi spolupracuji. Mám na starosti tu muziku a bez ní by to prostě nešlo.

Daly přípravy hodně práce?

Ano, ale naštěstí je tam hodně lidí, co jsou aktivní a podílí se na tom. Jsou tady herci, muzikanti, taky děcka ze sboru se na tom podílí, i učitelé. Navíc, když už víme, co se má dělat, tak jsme velice rychlí. Dám jeden příklad, to občerstvení, co se nabízelo, ty klobásky a rohlíky, jsem přivezl teprve v 9.15 a v 9.30 už se servírovalo. Ti lidé naběhli s nožikama a už to bylo.

Jedna velice důležitá otázka, baví vás to?

Baví, baví. I všechny tyhle akce, protože důležité je to, abychom nechodili do školy jenom kvůli tomu učení, ale abychom věděli, že i ve škole můžou probíhat různé věci, jako je Masopust nebo Filmový klub, divadla a muzika o přestávce.

Povedl se Masopust z vašeho pohledu?

Já bych řekl, že se povedl a zároveň to vniklo nápady na příští rok, že by se propojil s městskou částí a místními. Průvod by po vyučování pokračoval od Hejčína na Mrštíkovo náměstí, tam je velký sál. Tam by to pokračovalo a mohlo by to vyústit v nějaký improvizovaný ples.

Tak to zní dobře, budeme se těšit.

Během doby, co tu učíte, máte pocit, že těch akcí a aktivity studentů ubývá nebo naopak?

No, myslím, že je toho tak stejně. Byly nějaké noviny, pak zase přestaly a teď se znovu obnovují a s tím souvisí spousta dalších věcí. To je třeba takový signál, že toho bude víc. Ale je to hlavně o aktivních osobnostech.

Oblíbená činnost:

muzika, umění, jazyky, když můžu vyjet z města do přírody

Oblíbené jídlo:

všechno, já mám pořád hlad, ale teď mám hodně rád třeba těstoviny, jak říkají Italové pasta alá carbonara.

Je tu něco, co byste chtěl říct našim čtenářům?

Aby neměli nějakou zášť vůči škole, samozřejmě, že to drtilo nás všechny, i já jsem tím prošel. Ale musíme si to vylepšovat, udělat si z toho něco jiného, než jenom barák, ve kterém nás kantoři ždímají a my píšeme písemky a oni nás sekýrují. Musíme si to ozvláštnit, udělat si to příjemné, protože na to pak budeme

vzpomínat. Ne na ty písemky a ty špatné věci, ale na to pěkné.

- Maruška Zatloukalová

///

Na našem letošním školním Masopustu se nelehké role výborně zhostil student ze 4.A6 Matěj Schwarz. Po jeho výkonu jsem mu položila několik otázek.

Jak ses cítil v roli medvěda?

Upřímně, ono to na začátku bylo takové spontánní, ale pak jsem si to docela užil, i když v tom bylo hrozný vedro a jsem teď úplně durch. Rozhodně to byla super zkušenost, kterou doporučuji všem.

A jak ses k tomu vůbec dostal?

No jak už jsem říkal, bylo to hrozně spontánní, prostě ze sekundy na sekundu. Přišel za mnou pan profesor Stánek a zeptal se, jestli nebudu dělat medvěda, tak jsem kývl, že jo.

Platí ti za to?

Nějaký klobásky jsem dostal, asi pět kusů.

Šel bys do toho znovu?

Tak na 60% jo, ale musím nějak nabrat síly do příštího roku. Kdyby se ale našel nějaký dobrovolník, tak bych mu rozhodně nebránil.

- Maruška Zatloukalová

Amatérští ochotníci

Když vyhledáváme dobrá divadla, na která bychom se mohli zajít podívat, vzpomeneme si na divadelní soubor v Moravském divadle, brněnském nebo pražském. Ale napadlo vás někdy, že dobré divadlo můžete vidět i za rohem?

Tímto článkem bych chtěla dostat do podvědomí ochotnické divadelní soubory. Ochotnické divadlo je hráno amatéry. Je to jejich koníček a nikoli práce, tudíž za hraní nedostávají zapláceno. Představení mívají zpoplatněna, ale z výdělků si platí náklady za představení nová, na kostýmy, nové rekvizity...nebo jsou peníze využity na charitativní účely.

Rozhodla jsem se zeptat na pár otázek ohledně ochotníků režiséra Šternberských ochotnických komediantů, Pavla Dorazila, režiséra Osvětové besedy ve Velké Bystřici, Tomáše Hradila, herečky téhož souboru, Jitku Doležalovou a Jitku Smutnou.

Jak dlouho už jste režisérem?

Ve šternberském divadle děláme teď čtvrtou hru, takže režíruju dva a půl roku.

Co vás na divadle baví?

Vymýšlet si nápady, zkoušet jejich funkci v praxi a hledat, jestli to tak bude opravdu fungovat anebo ne.

Jaké vidíte výhody a nevýhody na profesionálním a ochotnickém divadle?

Výhodou je, že si mohu vybrat jakou hru chci, a nemusím se ohlížet na nějaké

termíny, takže ji můžeme zkoušet dva měsíce nebo dva roky. A nevýhodou je, že všichni mají svoji práci a nesejdeme se vždy v plném počtu.

Co je pro vás na divadle to nejkrásnější?

Ta droga, když se otevře opona, lidé se potichu dívají a smějí se tam, kde chceme. Ale nejlepší je na závěr ten potlesk. To je taková třešinka na dortu.

Režisér Pavel Dorazil je též hercem v bystrickém spolku, a já pokračuji rozhovorem s jeho režisérem, Tomášem Hradilem, který režíruje divadlo zhruba 25 let.

Co vás na funkci režiséra baví?

V divadle si můžu prožít tu svoji fikci, že do něj můžu vložit svoji invenci a svoje nápady a zároveň dělám živý tvar, který vždy vypadá trochu jinak.

Co byste upřednostnil na amatérském divadle?

Jeho obrovskou výhodou je, že to všichni dělají, protože to dělat chtějí. U profesionálů jde o povolání jako každé jiné. A do práce se mi buď chce, nebo nechce.

Co je pro vás na divadle krásné?

Největší odměnou je, když mi někdo řekne, že se mu divadlo líbilo. Tento pocit je to, co mě na divadle naplňuje a dělat nesmyslnou práci je zcela zbytečné.

A závěrem herečky Jitka Doležalová a Jitka Smutná.

Proč jste dala k ochotnickému divadlu a proč by se na něj žáci gymnázia Hejčín měli přijít podívat nebo se i zapojit?

Já jsem se k němu dostala přes své kamarády z tábora, kteří mě už do něj lákali mnoho let. Určitě by vás nezaujalo jen hraní, ale i ta atmosféra, kolektiv a vše

co s divadlem souvisí. Tady můžete hrát divadlo i beze školy, ale samozřejmě se potom nemůžeme srovnávat s profesionály.

Zde je vidět že hercem se může stát skoro každý... máme ho v sobě.

Proč jste se dala k ochotnickému divadlu a jak dlouho jste jeho součástí?

Hraji od základky až doteď, takže 11 let. Dala jsem se k němu asi ze zajímavosti, nejdřív to byl dramaťák pod vedením pana Hradila, a když potřebovali herečku do dospělého souboru, tak jsem se přidala a už se mě nez bavili ☺

Chtěla jste někdy hrát v profesionálním divadle?

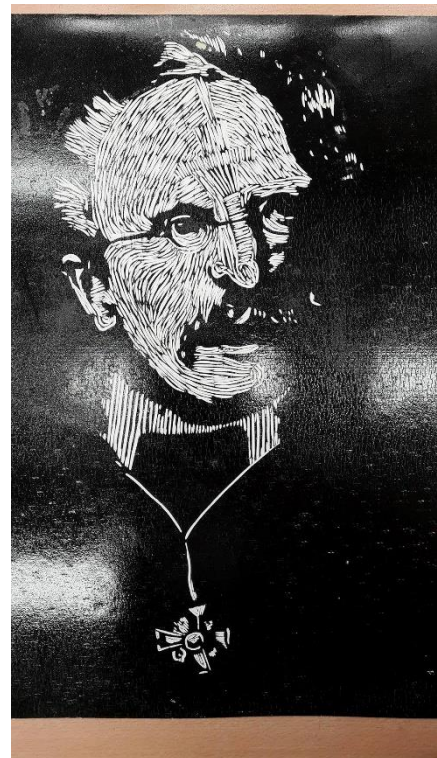
Ne, nechtěla. Líbí se mi, že je to pouze koníček.

Z „mussu“ by mě to nebavilo.

Za ochotnické spolky můžeme považovat i dramaťáky, jako je náš na Hejčíně, nebo na jiných školách.

Doufám, že vás ochotnická divadla zaujmou stejně tak jako mě a že jsem vám je díky tomuto článku o něco více přiblížila. Snad se uvidíme v hledišti, nebo ještě lépe, na jevišti...

-Eva Annikki Peltonen

Dveře (1. část)

Je pár let po založení samostatného Československa. Každý den chodím pěšky několik kilometrů do školy. Usedám do dřevěné lavice ve stále stejném oblečení, špinavém podle počasí, ať už mokrý nebo zablácený. Pocházím z chudé rodiny, protože otec o práci přišel, když musel do první světové války. Vždycky říkává: „Bojoval jsem za císaře pána, i když jsem Rakousko-Uhersko neměl rád, a co z toho dnes mám? Akorát bídu!“ A u toho si odplivne.

Jednoho mrazivého dne jsem po škole opět vyrazil tu dlouhou štreku domů. Vždycky když jsem ve škole z okna viděl ten sníh, ten mráz a věděl jsem, co mě čeká, představoval jsem si, že jsem hrdina, československý legionář na Transsibiřské magistrále, kde vládnu kruté mrazy – a legionáři to zvládli, tak já musím taky. Tentokrát byla zima opravdu velká. Já vyrazil ve svých jediných kožených botách, které byly roztrhané, ale na nové jsme neměli. Propadal jsem se hlouběji a hlouběji do sněhu a mé prsty na nohou, ke kterým měl sníh přes díry volný přístup, začaly připomínat spíš rampouchy. V třpytivém sněhu jsem šel zamyšleně, občas jsem hodil sněhovou kouli do zamrzlých větví stromů a díval se, jak sníh prší dolů. (Teprve později jsem si uvědomil bezstarostnost těchto okamžiků.)

Z mého rozjímání mě vytrhla parta páťáků schovaných za plotem. Skočili na mě, vysypali mi aktovku, sebrali čepici, šálu a u toho křičeli: „No, podívejme na chudáka!“ Pro mě jako prvňáka byla banda páťáků něco jako italská mafie. Nešlo se proti ní bránit. Domů jsem dorazil celý zbídačený, promrzlý až na kost, protože z toho mála, co jsem měl, mi ještě něco sebrali. Přemýšlel jsem o pomstě. O bitvě Davida s Goliášem, o bitvě prvňáka s páťákem. Přemýšlel jsem, jak je obelstít chytrostí, ne násilím. Věděl jsem, že i když jsou to páťáci, tak jsou to pořád děti, které mají z něčeho strach.

Na druhý den jsem sebevědomě vstoupil do 5. A a spustil jsem: „Možná jsme chudí, ale můj strýc pracuje v Olomouci jako četník, a když mu řeknu, přijde si pro vás! V zákonech nově vzniklé Československé republiky se píše, že můžete dostat až dvacet let těžkého žaláře!“ Než bys řekl švec, šálu jsem měl kolem krku, čepici na hlavě a navrch se mi dostalo i omluvy. Nevím, na kolik jsem páťáky vystrašil nebo jestli se mi spíš povedlo v nich vyvolat pobavení nad mou dětinsky naivní odvahou. Účel to ale splnilo a já si najednou uvědomil, že chci být skutečně četníkem. Chci vymáhat spravedlnost.

- Honza Schneider

My máme kroužek italštiny!

To, že Hejčín není místo, kde se studenti pouze a jen učí všichni víme díky mnoha akcím a přednáškám konaných gymnáziem. Nicméně jen malá část studentů ví, že je Hejčín místem, kde můžeme trávit náš volný čas v rámci nesčetného množství kroužků a mimoškolních aktivit. Blíže se podíváme na krásnou italštinu - jeden z kroužků vedených prof. Stáncem. Toho jsme se zeptali na několik otázek a jeho odpovědi vám, doufáme, vytvoří představu o tomto kroužku.

Jak dlouho již kroužek italštiny probíhá a jaká je zhruba účast žáků v něm?

Já jsem na škole čtrnáctý rok a většinu let kroužek byl, přestože nedávno byla tak čtyřletá pauza. Pamatuji si, že kroužek probíhal i s pouze jedním člověkem - takovou šikovnou slečnou - to jsme měli dvakrát půlhodinu.

Jsou v kroužku i studenti, kteří ho navštěvují déle než rok?

Jednu dobu jsme v kroužku měli i 22 lidí ve třídě, to jsme psali i testy a brali to vážně. Někteří pak odpadli. Proto je důležitá ta účast v druhém pololetí, která bývá krizová. Ta se nám teď ale zlepšuje, jsou teď i žáci, kteří chodí už celý rok.

Účastní se i italština stejně jako ostatní kroužky nějakých akcí?

Na Open Day jsme dělali „Špagetárnu“ a samozřejmě k tomu, kromě těch špaget, studenti vyrobili nějaké projekty, plakátky, nějaká taková ta propagace. To je zatím tak všechno.

Kdyby se do kroužku teď někdo rád přidal, je možné ještě učivo dohnat, nebo je potřeba znalostí do začátku?

Tak nejnovější začku máme teď měsíc. Ti noví se vždycky s někým pokročilým domluví a posedí spolu hodinku nebo dvě některé odpoledne a vysvětlí si, co se

dělalo. My jsme taková italštinářská komunita a předáváme si ty informace takovým volným klidným způsobem. Takže může klidně i teď ještě někdo naskočit.

Určitě jsou studenti, kteří by měli zájem se přidat, ale mají strach, že by nezvládali svůj druhý jazyk ve škole, popřípadě by se jim italština pletla se španělštinou. Co byste jim vzkázal?

Tak k tomu dochází, to se plete. Já tyto dva jazyky studoval a v určité fázi, to nejde dělat zaráz. Člověk se musí věnovat zvlášť jednomu a pak zase druhému. Ale zásadně bych se toho nebál - máte angličtinu, která je hlavní a přístup ke druhému jazyku by měl být stejný. A pak jsou kroužky nebo kluby, jako ta naše italština, které by měly mít jiný režim a intenzitu a neměly by studium těch hlavních jazyků rozhodit. K tomu, že se to plete dochází, žáci třeba použijí španělské slovo v italštině, ale to je drobnůstka, tomu se zasmějeme. Navíc je to hezké, když Čech splete španělské slovíčko s italským. Je to přece krásná chyba, která svědčí o tom, jaký má student široký záběr.

Používáte v kroužku učebnice? Pokud ano, začínáte každý rok od začátku nebo navazujete na probrané kapitoly?

Učebnice používáme a šalamounsky jsme to teď vymysleli. Jelikož jsme používali učebnici pro samouky - která je dobrá v tom, že člověk může dál pokračovat sám - museli bychom začínat každé září od znova, nebo by se nováčci museli doučit předešlé kapitoly. Teď jsme ale přešli na italskou učebnici, která je jiná a i člověk, který už má za sebou šest kapitol učebnice pro samouky se hned na první stránce dozví něco nového. Otázka je, co příští rok? Tenhle problém se bude řešit vždycky.

- Kateřina Foltýnová

Všichni žijeme na Jednom světě.

Každý z nás jednou za čas potřebuje obnovit svůj systém. Souhlasíte nebo se vás restart či upgrade netýká? Právě Aktualizace systému byla hlavním tématem letošního ročníku festivalu dokumentárních filmů se zaměřením na lidská práva, Jeden Svět. Konal se v Olomouci od 19. do 24. března. „Filmy Jednoho světa nám můžou pomoci otevřít oči,“ říká v krátkém rozhovoru pro Hejno Anežka Hrušková, jedna z koordinátorek olomoucké přehlídky.

Jaký je tvůj nejoblíbenější film z festivalu ?

Mým nejoblíbenějším „jednosvětovým“ dokumentem je rozhodně film Azurová. Zabývá se problematikou znečišťování oceánů a obecně dopady lidské aktivity na přírodu. Je to snímek jednak podmanivý vizuálně a rovněž silný svým tématem, které se, aniž bychom si to často uvědomovali, dotýká každého z nás.

Co bys řekla, že je hlavním posláním festivalu?

Pro mě je hlavním posláním festivalu naučit se chodit po světě s otevřenými očima a s respektem k sobě navzájem. Filmy ukazují témata a příběhy, která se nás často dotýkají více, než si umíme připustit a já bych byla ráda, kdyby divákům pomáhaly vytvářet si informovanější a otevřenější pohled na svět, který by vyústil ve větší respekt ke všemu živému i neživému.

Jak ses k práci koordinátorky festivalu dostala?

S přehlídkou Jeden svět jsem se poprvé setkala v Ostravě, odkud pocházím a kde jsem dva roky s festivalem pomáhala jako fotografka a členka Guest service týmu.

Před rokem jsem se zapojila i v Olomouci v rámci produkce, a nakonec mě a kolegyni Anetě Šebkové spadla do klína celá koordinace olomoucké větve festivalu, za což jsem moc vděčná. Byla to obrovská zkušenost a navíc mne obecně organizace festivalů velice baví a spolupřádám jich několik.

Jaká je tvá celková spokojenost s festivalem?

Jsem moc spokojená. V čele festivalu jsme s kolegyní stály poprvé a uvědomujeme si mnohé chyby a víme, že je co zlepšovat, přesto ale hodnotíme letošní ročník jako povedený. Měly jsme možnost prezentovat atraktivní téma a skvělé snímky a doufáme, že i očekávání našich diváků byla naplněna.

Co bys ráda vzkázala středoškolákům na Hejčíně?

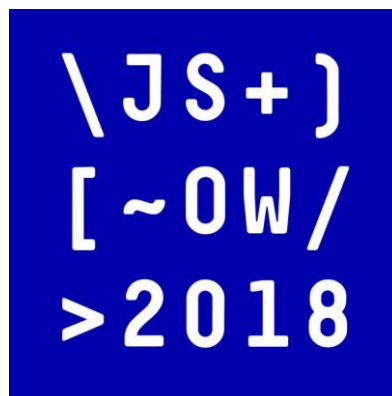
Dívejte se na dokumenty! Já se do dokumentárního filmu zamilovala už na střední škole a jsem za to neskonale vděčná. Je to nádherná forma vzdělávání se o světě, která vám pomůže utvářet si ucelenější názory, mít větší přehled o celosvětovém dění a možná vám dokonce ukáže i směr, kterým byste se v životě rádi vydali. Mně se tak děje s každým novým dokumentem, který zhlédnu. Jeden svět pořádá i dopolední projekce pro školy, takže pokud k nám ještě nechodíte, zkuste to navrhnout vašim pedagogům a snad se na festivalu příští rok potkáme!

Jeden svět 2018 v Olomouci ve zkratce

Filmy byly rozděleny do deseti kategorií, bohatě byla například zastoupená Česká soutěž se snímkem Hranice práce, ukazující, jak strašné mohou být pracovní podmínky v ČR. Další kategorie Panorama ukazovala několik zahraničních oceňovaných filmů jako Rádio Kobani film, jenž nám přibližuje situaci v Sýrii a život jedné obyčejné dívky, která se rozhodne založit své vlastní rádio, nebo dokument Náš nový prezident, u kterého si nejste jisti, co je pravda a co jen další práce ruské propagandy. Jde o snímek pojednávající o tom, zda Rusové mohli svou propagandou ovlivnit volby amerického prezidenta.

Třetí velice zajímavá kategorie byla Umění mění s filmem Básnířka, tento dokument zobrazoval cestu básnířky Hissi Hilal, ženy žijící v Saúdské Arábii, která se rozhodla vstoupit do prestižní soutěže Million's Poet, kde se svými básněmi, kritizujícími gendrovou nerovnost a velmi konzervativní normy dosáhla velkého uznání, ale i výhrůžek smrti. Film ukazuje také její obrovskou víru k islámu a zároveň odpor k extremistům a ničitelům míru.

Organizátoři se vždy snažili zpřístupnit filmy pro všechny, ale opravdu pro všechny, proto byly veškeré vstupy bezbariérové, některé filmy byly s překladatelem do znakového jazyka nebo s titulky pro neslyšící, k dispozici nabízeli také sluchátka s audio-komentářem pro nevidomé a byla dokonce možnost takzvaného relaxačního promítání s uzpůsobenou atmosférou pro lidi s autismem.

Můj pohled

Festival mi v mnoha ohledech otevřel oči a také mi přidal mnoho předmětů k přemýšlení. Dokumenty byly výborně zpracované a velice inspirativní. Rozhodně všem doporučuji se příští rok přijít podívat, protože to stojí za to.

- Maruška Zatloukalová

Vítězové, vítězky!

/

Memoriál Čtvrtlístek je vzpomínkou na dabéra a herce Divadla pod Palmovkou Rostislava Čtvrtlíka. Studenti soutěží v kategorii poezie a próza a dramaturgie divadelních textů. Celorepublikové finále přivítá Sárú Gabrielovou s textem od Mariána Palla Jak jsem ohrozil firmu Sony a básní od Václava Hraběte Děšť taktéž i Tobiáše Nevřivu s povídkou Michala Viewegha Klepetomanie a starý humor a Remboidovou básní První večírek 24. a 25. dubna 2018 v Děčíně.

//

Šplhám, šplháš, šplháme!

Gymnázium Olomouc-Hejčín, přesněji týmy (holky a kluci) šplhu se zúčastnily republikového finále soutěže a kluci (Daniel Novotný, Dominik Horký, Jakub Grepl, Daniel Gurtler) obsadili 3. místo. Napjaté chvíle se prožívaly v Holešově

pod vedením paní profesorky Ireny Dostálové.

Hodina Poezie

Máj (K.H. Mácha)

Autor

Karel Hynek Mácha byl spisovatel spadající do období romantismu. Narodil se 16. listopadu se jménem Ignác (jméno si později počeštil na Hynka) v roce 1810 v Praze. První básně v němčině začal psát už jako malý kluk, pod vlivem Jungmanna se začal orientovat spíše na psaní v češtině. Působil v Kajetánském divadle, kde se seznámil se svou osudovou ženou, Eleonorou Šomkovou. Mimo tuto všechnu kulturu hodně cestoval – pěšky došel například až do Itálie. Vystudoval práva a působil v advokátní kanceláři v Litoměřicích. Zemřel těsně před svatbou s Lori.

Kromě jeho nejznámějšího díla, Máje, je autorem například Márinky, Cikánů nebo Křivokladu. Proslulým se stal také Máchův deník, intimní pohled do jeho života s Lori, jež se mimo jiné stal inspirací k fenoménu Padesát odstínů šedi.

Historické pozadí

Probíhá třetí fáze českého Národního obrození. Češi se stále snaží dokázat, že i náš jazyk je vytržbený, a ve svých dílech dokazují pravé vlastenectví. Období romantismu se konečně dostává i na naše území, byť je lehce ztraceno pod přívalem vlastenecké tvorby. Čeština stále usilovně bojuje s germanismem.

Máj

Prvotní reakce na Máj nebyly přespříliš kladné – jelikož šlo o to pozvednout češství, spousta autorů si stála za tím, že Máj je naprosto o ničem. Sám Josef Kajetán Tyl dílo naprosto sepsul a označil jako napodobeninu stylu George Gordona Byrona. Později ale přeci jen inspiroval

autory, aby svou činnost vedli pod seskupením zvané Májovci.

Jde o jediné dílo, jež vyšlo za autorova života. Je inspirováno podobnou situací, která se odehrává v básni, a je věnována autorovu příteli, který v té době zemřel. Máj je rozdělen na čtyři zpěvy a dvě intermezza a snad jako jediná práce z tohoto období na území Čech opravdu nese rysy romantismu – rozervaného hlavního hrdinu a spoustu pocitů.

Rozbor: Úvod

Byl pozdní večer – první máj –

Večerní máj – byl lásky čas.

Hrdliččin zval ku lásce hlas,

Kde borový zaváněl háj.

O lásce šeptal tichý mech

Květoucí strom lhal lásky žel

Svou lásku slavík růži pěl

Růžinu jevil vonný vzdech.

Jezero hladké v křovích stinných

Zvučelo temně tajný bol

Břeh je objímal kol a kol,

A slunce jasná světů jiných

Bloudila blankytnými pásky

Planoucích tam, co slzy lásky.

Už jen začátek dostatečně upozorňuje na přírodu – Máj je nejen o lásce, ale také o krásné české krajině, jež nás obklopuje. Několikrát se za celou báseň můžete setkat s obsáhlými popisy luk, stromů a jezer, jež samotnému příběhu dodávají ještě dramatictější linii.

Svou lásku slavík růži pěl – slavík a růže, nepřipomíná vám to něco? Shakespeare. Kdy se Romeo a Julie dohadují, zda zapěl slavík nebo skřivan, oba zvoleni jako symboly lásky. Mácha tu taktéž využívá ptačí symboliku – nejen se slavíkem, ale také o pár veršů výše zmíněnou hrdličkou. Máj je krom popisů přírody také bohatý na oxymórony, čehož si můžete všimnout už

v prvních pár řádcích. *Láska*. Chválí ji, nebo naopak zatracuje? Jeden verš si protiče s druhým.

U Máchy se také často vyskytují epiteta, která tak zcela nedávají smysl, až se pohybují na hraně s oxymórony. *Jezero hladké*.

Další básnické prostředky:

Personifikace (polidšťování neživých předmětů) – o lásce šeptal tichý mech

Inverze (přehození pořádku slov ve větě) – hrdliččin zval ku lásce hlas

Epiteton (básnický přívlastek) – růžinu jevil vonný vzdech

Rozbor: Vilémův monolog

Tam na své pouti pozdravujte zemi.

Ach zemi krásnou, zemi milovanou

kolébku mou i hrob můj, matku mou

vlast' jedinou i v dědictví mi danou

šírou tu zemi, zemi jedinou!

Scéna, kdy si Vilém předřikává monolog, by možná opět mohla připomínat Shakespeara (ač tedy Máchu přirovnávali k Byronovi), jde tu však o jediné – typické romantické rozpolcení. Vilém svého činu nelituje, po chvíli ale mění názor, a tak to je se vším. Vyznává se hvězdám, snaží se najít smysl toho všeho, celý Vilémův monolog spočívá v jediném; ve smyslu života. Nenašli ho romantičtí hrdinové, my nejsme o moc úspěšnější.

O pár odstavců dál se tentýž monolog opakuje po Vilémově popravě:

Ach v zemi krásnou, zemi milovanou

v kolébku svou i hrob svůj, matku svou

v vlast' jedinou i v dědictví mu danou

v šírou tu zemi, zemi jedinou,

v matku svou, v matku svou, krev syna teče

po ní.

Refrémem autor dosahuje maximální gradace. Kontrast mezi láskou, ať už v jakékoli podobě, co se tohoto úryvku týče, a zbytečnou smrtí. Tímto je tahle část právě stále aktuální. *V matku svou, krev syna teče po ní.*

V kolébku svou i hrob svůj – dle mého subjektivního názoru; když soudobí autoři kritizovali Máj, patrně to nedočetli až sem. Tento verš je zřejmě nejvýraznějším, ale objevuje se to tam vícekrát – motiv rodné země. Podobně jako později třeba Dyk Mácha popisuje vztah k naší vlasti, že země, v níž se narodíš, je také zemí, v níž zemřeš.

Další básnické prostředky:

Epizeuxis (opakování slov v jednom verši)

– zemi krásnou, zemi milovanou

Metafora + personifikace – krev syna teče po ní

Apostrofa (opakování slov na začátku verše) – v kolébku /v vlast' / v šírou

Závěrem

Celý Máj je určitým způsobem postavený na jakémsi paralelismu, kdy zpěvy končí zvoláním jména hrdinů, kteří v dané části ukončili svůj život. Máj následně končí zvoláním všech zároveň.

Kromě výše zmíněného je u autora také důležité si povšimnout *akrostichu*, kdy první písmena ve verších pod sebou tvoří autorovo příjmení, a *kakofonie*, kdy k sobě kloubí nezvučná písmena, často r, ř, k.

Oproti soudobé kritice, že Máj není vlastenecký, se na jeho začátku přeci jen nachází ta nejvlastenečtější část. Takže Mácha přeci jen splnil jak roli romantického autora (i v osobním životě, když už jsme u toho), tak i vlasteneckého Čecha.

Věrný Čech jsi – vlastenec,

protož vděčný u věnec

květ ti vije Čecha máj!

- Adéla Rosípalová

